

Patientinformation

Reumatologimottagningen NU-sjukvården

JAK hämmare vid reumatisk sjukdom

Baricitinib **Olumiant** Filgotinib **Jyseleca**

Tofacitinib **Xeljans** Upadacitinib **Rinvoq**

JAK-hämmare är en grupp läkemedel i tablettform som bromsar reumatisk sjukdom genom att blockera delar i immunförsvaret som orsakar inflammation och sätts in vid otillräckligt behandlingssvar på eller intolerans mot ett eller flera sjukdomsmodifierande antireumatiska läkemedel (DMARDs). Preparaten kan tas i monoterapi eller tillsammans med Methotrexate och förväntas ge minskad inflammation och därmed mindre smärta, svullnad, stelhet och trötthet. JAK-hämmare kan även ges vid andra sjukdomstillstånd, så som vissa hudsjukdomar och inflammatoriska tarmsjukdomar.

Förberedelser

För att kunna påbörja en trygg behandling krävs några förberedelser i form av blodprover, lungröntgen, tuberkulos-screening (TBC) och vi rekommenderar vaccination mot lunginflammation, årsinfluensa och covid.

JAK hämmare är en tablettbehandling som tas dagligen och tabletterna skall sväljas hela. Mat och dryck som innehåller grapefrukt skall undvikas då det kan öka koncentrationen.

Biverkningar, infektioner

JAK-hämmare kan öka risken för infektioner, vanligast är övre luftvägsinfektioner och herpes zoster (bältros).

Behandlingen pausas om du får en infektion och blir allmänpåverkad eller har hög feber. När du är infektiösfri kan man i de flesta fall starta behandlingen igen. Om du får antibiotika skall hela kuren vara klar innan du startar med din behandling igen. Det samma gäller om du får ett svårtäkt sår.

Provtagning

För att behandlingen skall kunna ske på ett säkert sätt behöver du regelbundet lämna blodprover enligt ordination, vanligtvis var 6:e månad. Blodfetterna kan påverkas varför vi kontrollerar lipidstatus före och efter 12 veckors behandling.

När dina remisser tar slut beställer du nya genom att Logga in på **1177.se** under **Reumatologimottagning Uddevalla** eller ringer mottagningen. Utan aktuella provsvar kommer inte recept att kunna förskrivas.

Vaccination rekommenderas enligt nationella riktlinjer och särskilt mot pneumokocker, säsongsinfluensa och covid-19.

All vaccination bör helst ske några veckor **före** behandlingsstart.

Vaccination under behandling är inget hinder men **levande försvagade vaccin skall alltid undvikas**. Exempel på levande vaccin är MPR (mässling-påssjuka-röda hund), BCG (tuberkulos) vattkoppor, bältros (obs! finns även som ett EJ levande vaccin), Gula febern, Oral tyfoïd, Rotavirus.

Vid pågående behandling skall vaccination ej ges samma dag som du tar din biologiska behandling.

Familjemedlemmar bör också uppmuntras att vaccinera sig enligt nationella riktlinjer.

Operation

Man bör göra ett uppehåll (vanligtvis 4 dagar) med sin behandling vid planerad operation/tandingrepp. Detta för att minska infektionsrisken och underlätta sårhäkningsprocessen. Det är dock alltid operatörens beslut om och hur länge uppehållet skall vara. Grundregeln efter en operation är dock att inte återstarta förrän såret är läkt och eventuella stygn är borttagna.

Tandvård

Se Operation. Uppehåll vid ingrepp som gett blödning och tills det är läkt.

Graviditet och amning

JAK-hämmare ska **inte** användas under graviditet.

Ibland behövs dock läkemedel under graviditeten och byte av preparat kan behövas. Rådgör därför alltid med din reumatolog för att stämna av lämplig behandling under graviditet.

Vid behandling med JAK hämmare skall effektivt preventionsskydd användas då läkemedlen kan ge fosterskador. Rekommendationer enl SRF (svensk reumatologisk förening) är:

- Olumiant** Avsluta behandlingen minst 1 vecka innan graviditet. Avstå från amning.
- Xeljans** Avsluta behandling minst 4 veckor innan graviditet. Avstå från amning.
- Rinvoq** Avsluta behandling minst 4 veckor *innan graviditet*. Avstå från amning.
- Jyseleca** Avsluta behandlingen minst 1 vecka innan graviditet. Avstå från amning.

Informera om din pågående behandling med JAK hämmare vid alla sjuk- och tandvårdskontakter.

Förvaras i originalförpackning. Fuktkänsligt.